Gemeenteraad Vught
Inspraak 18 november 2021

Worden Cromvoirt en Helvoirt ons nieuwe Groningen?

Geachte leden van de gemeenteraad Vught,

Op 18 november a.s. staat de Notitie “Op weg naar zon- en windvisie voor de gemeente Vught” geagendeerd op de raadsvergadering als voorbereiding op de raadsbesluitvorming in Maart 2022. Middels dit schrijven geef ik graag mijn reactie op de voorliggende notitie.

Laat mij vooropstellen dat we zo snel mogelijk de uitstoot van broeikasgassen naar nul moeten brengen. De tijd dringt en in Nederland hebben we met betrekking tot verduurzaming helaas nog geen samenhangend plan hoe we dit gaan doen. En als je zelf geen plan hebt dan ben je meestal iemand anders zijn plan aan het uitvoeren.

Verduurzaming van onze energievoorziening is een complex probleem, de belangen zijn groot en 100% duurzaam vraagt om enorme systeemveranderingen en bijbehorende keuzes. Onze regering heeft weliswaar geen plan maar wel de lokale overheden verplicht om een regionale energiestrategie te maken. Daarbij is gekozen om in plaats van op doel te sturen op middel, in dit geval windmolens en zonnepanelen, een kostbare fout.

Voor Vught komen er volgens het huidige voorstel 2 windmolens van 175 meter hoog en een aantal grote daken met zonnepanelen. Windmolens en zonnepanelen zijn maar een klein deel van de oplossing. Dat komt onder andere omdat ze niet continue stroom produceren. Ze produceren niet wanneer we het nodig hebben maar zodra het waait of de zon schijnt. Een klein deel van dat zogenaamde intermittent karakter kunnen we oplossen met hele kostbare elektriciteitsopslag maar om het licht op elk gewenst moment aan of uit te kunnen doen is het noodzakelijk dat we ook op andere manieren in bulk stroom produceren. Nu gebeurt dat veelal met gas- en kolencentrales. Ook hier zijn er verschillende oplossingen waarbij overigens niet alleen in elektriciteit moet worden gedacht.

Er is nog een andere uitdaging met wind en zonne-energie, dat is het benodigd oppervlak en de benodigde materialen. Windenergie heeft in termen van materialen en oppervlakte de grootste negatieve impact. Qua oppervlak levert het maar 1 tot 2 watt per m2 op. Zonnepanelen zijn een stuk beter, die brengen 5 tot 20 watt per m2 op. Ter vergelijk, productie met fossiele brandstoffen levert 500 tot 10.000 watt per m2 op. Met de skyline van Den Bosch en vele andere dwaallichten op ons netvlies zien we inmiddels dat windmolens zichtvervuiling meebrengen. Maar ernstiger zijn de gezondheidsklachten die ze veroorzaken.

Windmolens hebben vooral nut op zee waar het vrijwel continue hard genoeg waait. We moeten leren van andere landen die meer ervaring hebben met grootschalige inzet van windenergie. Het is interessant om te kijken naar Denemarken, het land met het grootste aandeel windenergie in Europa. Denemarken is ook het thuisland van Vestas, één van de grootste windmolen producenten ter wereld. In Nederland mogen windmolens heel dicht bij de huizen staan, tot op 400 meter van de bebouwing worden ze gerealiseerd. De raad van state heeft inmiddels in een uitspraak aangegeven dat de huidige windturbinenorm achterhaald is[1]. Bij gebrek aan een landelijke norm mag een gemeente nu zelf een norm verzinnen. Dit gaat een onoverkomelijk risico worden voor een kleine gemeente als Vught die voor tonnen per windmolen aansprakelijk gesteld gaat worden vanwege de opgetreden overlast en gezondheidsklachten.

In landen die al decennia langer bezig zijn met windenergie zoals Denemarken, Duitsland en Polen lopen de nodige rechtszaken van mensen die letterlijk ziek worden van de windmolens. Als vuistregel wordt inmiddels gesproken over 10x de tiphoogte als vereiste afstand tussen windmolen en bebouwing[2]. De voorgenomen windmolens zouden met 175 meter hoogte van de tip dan op minimaal 1,75 km van de bebouwing moeten komen.

Zoveel ruimte hebben we niet. Geen van de zoekgebieden voldoet aan die norm. We creëren dus een enorm probleem. Zowel qua gezondheid en impact op de natuur als in de kwaliteit van onze woon- en leefomgeving. En we houden onszelf voor de gek door dit op te schrijven in een plan.

Het goede nieuws is dat we meer dan genoeg ruimte hebben op het dak en andere harde oppervlaktes voor panelen om windmolens overbodig te maken. Volgens onderzoek van Deloitte hebben we in onze kernen Vught en Cromvoirt alleen al meer

[1] https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/@125920/milieubeoordeling-voor-windturbinenormen/
[2] https://eenvandaag.avrotros.nl/item/windmolens-steeds-krachtiger-en-te-vaak-dichtbij-woonwijken-terwijl-dat-helemaal-niet-nodig-is/

dan 1,2 m2 kilometer geschikt dak. Dat levert op zijn minst 0,25 Terawatt op, dat is drie keer meer dan we verbruiken, dan kunnen stroom exporteren!

En laten we dan maar eens beginnen met alle gebouwen in het bezit van de gemeente voordat we gaan wijzen naar andere partijen.

We zijn momenteel het plan van iemand anders aan het uitvoeren, iemand met op elk probleem hetzelfde antwoord: elektrificatie. We moeten af van het paradigma dat alles elektrisch moet worden en elektrisch duurzaam is. Het plan mist een holistische aanpak en vergeet belangrijke oplossingen als zonnecollectoren en warmteopslag als seizoensopslag. Oplossingen die heel veel elektriciteitsproductie overbodig maakt. Het plan noemt wel opslag maar vergeet te vermelden dat opslag van stroom ongelooflijk duur is[3] (>15ct per kWh) en bergen zeer schaarse materialen verbruikt. Het ontbreekt aan visie in het plan voor wat betreft de impact van exponentiële technologie ontwikkeling en maatregelen als curtailment[4] die er in de nabije toekomst gaan komen om het netwerk niet op te blazen.

Wat we moeten doen is zelf als inwoners, als dorpskernen, samen met onze buren een eigen energiebedrijf beginnen, een zogenaamde energie coöperatie. Wat we niet moeten doen zijn windmolens bouwen in onze gemeente en Cromvoirt en Helvoirt het nieuwe Groningen maken als wingewesten van Vught voor een paar grijpstuivers zoals wordt voorgesteld.

Mijn oproep aan de raad is een motie in te dienen tegen de voorgestelde realisatie van windmolens: Bezint eer gij begint.

Hoogachtend

Rick Wielens

Deutersestraat 14
5266 AX Cromvoirt
06 81756323

[3] https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/zonnepanelen/energieopslag-thuis-zonnestroom/
[4] tinyurl.com/y82dmbve